

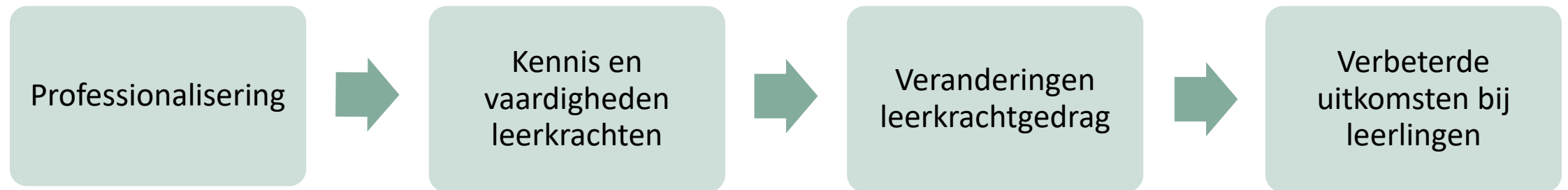
De rol van agency bij de implementatie van twee professionaliseringstrajecten voor leesonderwijs

---

Lisa van der Sande, Marjolein Dobber & Roel van Steensel

Professionalisering leerkrachten

Desimone, 2009; Guskey, 2002; Van Veen et al., 2012)

Kenmerken van effectieve nascholing

- Focus op inhoud
- Actief leren
- Collectieve participatie en samenwerking
- Coherentie
- Voldoende tijdsduur

(Darling-Hammond et al., 2017; Desimone, 2009; Van Veen et al., 2012)

Implementatie professionaliseringstrajecten

- In onderzoek naar professionalisering vaak weinig aandacht voor implementatie kwaliteit
- Rol van teacher agency

(Kennedy, 2016; King, 2014)

Teacher agency

De mate waarin leerkrachten autonome en verantwoordelijke keuzes kunnen nemen bij het toepassen van de inhoud van een professionaliseringstraject in hun lespraktijk

(Biesta & Tedder, 2007; Vähäsantanen, 2015)

Twee nascholingstrajecten voor leesonderwijs

Weinig agency

- Methode-onderwijs
- Aparte bijeenkomsten voor motivatie, begrip, techniek en woordenschat

Veel agency

- Zin in Lezen
- Betekenisvolle context
- Aandacht voor motivatie, begrip, techniek en woordenschat geïntegreerd
- Leerkrachten ontwerpen zelf leesactiviteiten

(Pompert, 2017)

Implementatie

Delivery

Inhoud en overdracht van het programma door de nascholers

Receipt

Hoe leerkrachten de professionalisering hebben ervaren

Enactment

Toepassing van de inhoud van de professionalisering in de onderwijspraktijk

(Jeong et al., 2018; Lichtstein et al., 1994)

Onderzoeks- vragen

1) Wat is de implementatiekwaliteit van de professionaliseringstrajecten voor leesonderwijs op de drie niveaus (delivery, receipt en enactment)?

2) Hoe is de mate van agency gerelateerd aan implementatiekwaliteit?

Onderzoeksdesign

Participanten

Professionalisering voor leerkrachten groep 2, 3 en 4

- Veel agency: 34 leerkrachten (zeven scholen)
- Weinig agency: 19 leerkrachten (vijf scholen)

Meetinstrumenten: Delivery

Video-observaties van nascholingsbijeenkomsten

Codeerschema met kenmerken van effectieve nascholing

- Focus op inhoud
- Actief leren
- Collectieve participatie en samenwerking
- Coherentie

De nascholer creëert momenten van interactie tussen de deelnemers en ondersteunt deze momenten door actief verdiepende vragen te stellen

De nascholer vraagt naar de visie van de deelnemers en maakt verbinding tussen de aanpak en de persoonlijke visie van deelnemers en/of de visie van de school

Meetinstrumenten: Receipt

Leerkrachtvragenlijst met kenmerken van effectieve nascholing

- Focus op inhoud
- Actief leren
- Collectieve participatie en samenwerking
- Coherentie
- Tijdsduur

Het nascholingstraject bood voldoende toegang tot nieuwe kennis en expertise

De inhoud van het nascholingstraject sloot aan bij de dagelijkse lespraktijk

Meetinstrumenten: Enactment

Video-observaties van leesactiviteiten in de klas

Codeerschema met kenmerken van effectief leesonderwijs (0-2)

- Leesmotivatie
- Begrijpend lezen / tekstbegrip
- Technisch lezen
- Woordenschat
- Integratie van verschillende componenten

Koppeling met de interesses
van leerlingen

Activeren van voorkennis

Woorden aanbieden in de
context

Resultaten: Delivery

	Veel agency	Weinig agency	Mann-Whitney U test
Focus op inhoud	1.58 (0.38)	1.00 (0.00)	$U = 38.50, z = 2.88, p = .01$
Actief leren	1.00 (0.87)	0.19 (0.26)	$U = 33.00, z = 1.79, p = .10$
Collectieve participatie en samenwerking	1.50 (0.55)	0.43 (0.53)	$U = 37.50, z = 2.53, p = .01$
Coherentie	1.11 (0.46)	0.19 (0.33)	$U = 40.00, z = 2.84, p = .01$

Mogelijke scores: 0-2

Resultaten: Receipt

	Veel agency	Weinig agency	Mann-Whitney U test
Focus op inhoud	4.15 (0.68)	3.46 (1.34)	$U = 120.50, z = 1.30, p = .20$
Actief leren	3.80 (0.73)	3.44 (1.47)	$U = 95.00, z = 0.14, p = .91$
Collectieve participatie en samenwerking	3.93 (0.75)	3.71 (0.87)	$U = 95.50, z = 0.75, p = .47$
Coherentie	3.98 (0.71)	3.65 (1.14)	$U = 95.00, z = 0.73, p = .50$
Tijdsduur	2.76 (0.53)	2.61 (0.49)	$U = 78.50, z = 0.54, p = .62$

Mogelijke scores: 1-5

Resultaten: Enactment

	Veel agency	Weinig agency
Voormeting		
Motivatie	0.83 (0.36)	0.55 (0.31)
Begrijpend lezen / tekstbegrip	0.80 (0.46)	0.72 (0.63)
Technisch lezen	0.71 (0.68)	0.96 (0.88)
Woordenschat	0.62 (0.51)	0.57 (0.46)
Integratie	0.73 (0.62)	0.50 (0.54)
Nameting		
Motivatie**	0.76 (0.40)	0.35 (0.17)
Begrijpend lezen / tekstbegrip	0.74 (0.44)	0.50 (0.55)
Technisch lezen	0.88 (0.62)	1.35 (0.82)
Woordenschat*	0.79 (0.38)	0.40 (0.52)
Integratie**	0.79 (0.56)	0.15 (0.34)

Conclusie

Delivery

Meer kenmerken van effectieve nascholing in professionaliseringstraject met veel agency

Receipt

Geen verschil in ervaren tevredenheid tussen leerkrachten

Enactment

Meer kenmerken van effectief leesonderwijs bij leerkrachten van professionaliseringstraject met veel agency

Volgende stappen

- Observeren van receipt in de video-opnames van de nascholingsbijeenkomsten
- Uitkomsten bij leerlingen analyseren (leesmotivatie, begrip, techniek en woordenschat)

Bedankt voor jullie aandacht.

Vragen?

N.e.vander.Sande@vu.nl